

คำวินิจฉัยของ นายสุธี สุทธิสมบุรณ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓/๒๕๔๘

วันที่ ๖ มกราคม ๒๕๔๘

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคต้นตระกูลไทยเพื่อรวมเข้ากับ พรรคชาติไทยที่เป็นพรรคการเมืองหลัก

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๔๗ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่ง ยุบพรรคต้นตระกูลไทยเพื่อรวมเข้ากับพรรคชาติไทยที่เป็นพรรคการเมืองหลักตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง และมาตรา ๗๑

ข้อเท็จจริงตามคำร้องโดยสรุป

พรรคชาติไทยมีหนังสือ ลงวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ ร่วมกันกับพรรคต้นตระกูลไทย แจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง กรณีการรวมพรรคเข้าด้วยกัน โดยมีพรรคชาติไทยเป็นพรรคการเมืองหลัก ในการดำเนินกิจการทางการเมืองตามมติที่ประชุมใหญ่วิสามัญพรรคชาติไทย ครั้งที่ ๑/๒๕๔๗ วันอังคารที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ ซึ่งที่ประชุมใหญ่วิสามัญได้มีมติเอกฉันท์ให้ความเห็นชอบให้ พรรคต้นตระกูลไทยยุบรวมกับพรรคชาติไทย โดยมีพรรคชาติไทยเป็นหลักในการดำเนินกิจการทางการเมือง และมติที่ประชุมใหญ่วิสามัญพรรคต้นตระกูลไทย ครั้งที่ ๑/๒๕๔๗ วันจันทร์ที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ ซึ่งที่ประชุมใหญ่ได้มีมติเอกฉันท์ให้ความเห็นชอบให้พรรคต้นตระกูลไทยยุบรวมกับพรรคชาติไทย โดยมีพรรคชาติไทยเป็นหลักในการดำเนินกิจการทางการเมือง

นายทะเบียนพรรคการเมืองได้ส่งรายงานการประชุมใหญ่ของพรรคชาติไทยและพรรค ต้นตระกูลไทย ซึ่งมีมติเห็นชอบเป็นเอกฉันท์ให้รวมพรรคต้นตระกูลไทยเข้ากับพรรคชาติไทย โดยให้ พรรคชาติไทยเป็นหลักในการดำเนินกิจการทางการเมืองตามมาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ และพรรคชาติไทยและพรรคต้นตระกูลไทยได้ร่วมกัน แจ้งการรวมพรรคการเมืองทั้งสองเข้าด้วยกันต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญ สั่งให้ยุบพรรคต้นตระกูลไทยเพื่อรวมเข้ากับพรรคชาติไทยที่เป็นพรรคการเมืองหลัก

ศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาและมีมติ เมื่อวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๔๗ ให้รับคำร้องของ นายทะเบียนพรรคการเมืองไว้พิจารณาวินิจฉัย และสำเนาคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองให้ พรรคชาติไทยพิจารณา หากประสงค์จะโต้แย้งหรือคัดค้านคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง ให้แจ้งต่อศาลรัฐธรรมนูญ

หัวหน้าพรรคชาติไทยแจ้งต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า ไม่โต้แย้งหรือคัดค้านคำร้องของนายทะเบียน พรรคการเมือง แต่ประการใดทั้งสิ้น

คณะกรรมการฟื้นฟูพรรคต้นตระกูลไทย โดยนายบรรณรักษ์ รุ่งรัตนกสิน ประธานคณะกรรมการ และนายณัฐคม สิงห์พันธุ์ กรรมการและเลขานุการ ได้ยื่นหนังสือ ลงวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๔๗ ต่อศาลรัฐธรรมนูญ คัดค้านการยุบพรรคและยุบรวมพรรคของพรรคต้นตระกูลไทยโดยมีเหตุผล เนื่องจากมติของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่อนุมัติการยุบรวมพรรคต้นตระกูลไทยรวมกับพรรคชาติไทย ไม่เป็นธรรม ขัดต่อรัฐธรรมนูญ เพราะเป็นการได้ส่วนข้อเท็จจริงฝ่ายเดียว คือ ฝ่ายของนายชูวิทย์ กมลวิศิษฎ์ หัวหน้าพรรค แต่สมาชิกพรรคผู้คัดค้านการยุบรวมพรรคต้นตระกูลไทยไม่มีการได้ส่วนใด ๆ ทั้งสิ้น ขาดความชอบธรรม ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน และเป็นการลิดรอนสิทธิและเสรีภาพ ของบุคคลอื่นอย่างไม่เป็นธรรม

ศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาและมีมติ เมื่อวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๔๗ ให้รับหนังสือของ คณะกรรมการฟื้นฟูพรรคต้นตระกูลไทยไว้ประกอบการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ และแจ้งนายทะเบียน พรรคการเมืองชี้แจงข้อเท็จจริงตามคำร้องคัดค้านดังกล่าว

คณะกรรมการฟื้นฟูพรรคต้นตระกูลไทย โดยนายณัฐคม สิงห์พันธุ์ ยื่นคำชี้แจง ลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๔๗ คัดค้านการได้ส่วนการยุบรวมพรรคของนายทะเบียนพรรคการเมืองและขอให้ ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยการประชุมใหญ่วิสามัญ ครั้งที่ ๑/๒๕๔๗ เมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ ของพรรคต้นตระกูลไทยเป็นโมฆะ

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำชี้แจง ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๔๗ ต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า กรณีการประชุมใหญ่วิสามัญ ครั้งที่ ๑/๒๕๔๗ เมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ ของพรรค ต้นตระกูลไทยนั้น นายทะเบียนพรรคการเมืองได้ชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญในคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ มีคำสั่งให้ยุบพรรคต้นตระกูลไทยตามคำร้อง ลงวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๔๗ และหัวหน้าพรรคต้นตระกูลไทย ได้ลงลายมือชื่อรับรองสำเนาถูกต้องระเบียบวาระการประชุมและมติที่ประชุมใหญ่วิสามัญ ครั้งที่ ๑/๒๕๔๗

ของพรรคต้นตระกูลไทยไว้แล้ว กรณีนายวรรัตน์ รุ่งรัตนกสิน ประธานคณะกรรมการฟื้นฟูพรรคต้นตระกูลไทย และนายฉัตรคม สิงห์พันธุ์ กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการฟื้นฟูพรรคต้นตระกูลไทย คัดค้านการยุบพรรคและรวมพรรคของพรรคต้นตระกูลไทยต่อศาลรัฐธรรมนูญนั้น นายทะเบียนพรรคการเมืองได้ตรวจสอบแล้ว ปรากฏว่า ผู้ร้องคัดค้านทั้งสองคนมิได้เป็นสมาชิกพรรคต้นตระกูลไทย

ข้อเท็จจริงตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองมีเพียงพอในการพิจารณาวินิจฉัยโดยมีประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัย คือ กรณีมีเหตุให้ยุบพรรคต้นตระกูลไทยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๓) หรือไม่

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ และ มาตรา ๗๓ บัญญัติไว้ ดังนี้

มาตรา ๖๕ “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรคการเมือง

(๒) มีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงสิบห้าคน

(๓) มีการยุบพรรคการเมืองไปรวมกับพรรคการเมืองอื่นตามหมวด ๕

(๔) มีคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญยุบพรรคการเมือง

(๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๕ หรือ

มาตรา ๖๒

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า มีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองใดแล้วให้นายทะเบียนประกาศคำสั่งยุบพรรคการเมืองนั้นในราชกิจจานุเบกษา”

มาตรา ๗๓ “ในกรณีที่การรวมพรรคการเมืองเป็นการรวมพรรคการเมืองหนึ่งหรือหลายพรรคการเมืองเข้าเป็นพรรคการเมืองเดียวกันกับอีกพรรคการเมืองหนึ่งที่เป็นหลักให้พรรคการเมืองที่จะรวมกันขอความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรคการเมือง

เมื่อที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรคการเมืองเห็นชอบให้รวมกันแล้ว ให้หัวหน้าพรรคการเมืองที่จะรวมกันทุกพรรคการเมืองร่วมกันแจ้งการรวมพรรคการเมืองต่อนายทะเบียนและให้นายทะเบียนดำเนินการตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้พรรคการเมืองที่รวมเข้ากับอีกพรรคการเมืองที่เป็นหลักนั้นยุบไปนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งและให้นำมาตรา ๗๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง ปรากฏว่า ที่ประชุมใหญ่พรรคชาติไทยและที่ประชุมใหญ่พรรคต้นตระกูลไทยมีมติเป็นเอกฉันท์ให้รวมพรรคชาติไทยกับพรรคต้นตระกูลไทยเป็นพรรคการเมืองเดียวกัน โดยให้พรรคชาติไทยเป็นพรรคการเมืองที่เป็นหลัก และหัวหน้าพรรคชาติไทยและหัวหน้าพรรคต้นตระกูลไทยได้ร่วมกันแจ้งการรวมพรรคการเมืองต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองตามมาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ โดยนายทะเบียนพรรคการเมืองได้ชี้แจงมติที่ประชุมใหญ่วิสามัญ ครั้งที่ ๑/๒๕๔๗ วันจันทร์ที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ ของพรรคต้นตระกูลไทย หัวหน้าพรรคต้นตระกูลไทยได้ลงลายมือชื่อรับรองสำเนาถูกต้องระเบียบวาระการประชุมและมติที่ประชุมใหญ่วิสามัญ ครั้งที่ ๑/๒๕๔๗ วันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ ของพรรคต้นตระกูลไทยไว้แล้ว กรณีของพรรคต้นตระกูลไทย จึงมีเหตุให้ยุบพรรคได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๓) สำหรับคำร้องคัดค้านของคณะกรรมการฟื้นฟูพรรคต้นตระกูลไทย เห็นว่าเป็นอำนาจของนายทะเบียนพรรคการเมืองในการตรวจสอบการประชุมใหญ่วิสามัญ ครั้งที่ ๑/๒๕๔๗ วันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ ของพรรคต้นตระกูลไทยเมื่อนายทะเบียนพรรคการเมืองยืนยันว่า นายวรรัตน์ รุ่งรัตนกลิน และนายณัฐคม สิงห์พันธุ์ ไม่มีชื่อเป็นสมาชิกพรรคต้นตระกูลไทย จึงไม่จำเป็นต้องพิจารณาวินิจฉัยคำร้องคัดค้านของคณะกรรมการฟื้นฟูพรรคต้นตระกูลไทย

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง จึงสั่งให้ยุบพรรคต้นตระกูลไทย

นายสุธี สุทธิสมบุรณ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ